

První číslo *Slova a smyslu* v roce 2025 přináší v první řadě texty k výrazným postavám ukrajinské a ruské vědecké emigrace do Československa v meziválečném období: celý blok Studií a skic je věnován Dmytru Čyževskému a v archivní rubrice představujeme nově objevený český rukopis Romana Jakobsona. Vedle toho se věnujeme například životnímu jubileu Annalisy Cosentino a loňské Ceně Otokara Fischera.

V rubrice **Studie a skici** najdete, po úvodu editorky Iriny Wutsdorff, šest studií k ukrajinskému slavistovi a filozofovi, který mj. v letech 1924–1932 pobýval v pražském exilu. V první ze studií se Renate Lachmann, přímá spolupracovnice Čyževského, zaměřila na jeho komeniologické práce, zejména ty věnované *Labyrintu*. Následně se Josef Vojvodík zabývá barokním revivalem 30. let a Čyževského dlouhodobým zájmem o tuto epochu. Ve studii Iriny Wutsdorff se ohnisko pozornosti přesouvá na máchovské studie Dmytra Čyževského, především pak na jeho významný příspěvek do sborníku *Torzo a tajemství Máchova díla* (1938), a to v kontextu jeho vztahu s Pražskou školou. Materiálově je zaměřen článek Romana Mnicha, který analyzuje Čyževského korespondenci z pražského období, jejíž adresátkou byla Ferdinande Homann, spolužačka z filozofických studií a Čyževského přítelkyně. Patrick Flack ukazuje Čyževského-filozofa, a to s ohledem na jeho pozoruhodný, jakkoli ve svém celku nakonec nerealizovaný projekt o formalismu v etice. Taktéž poslední příspěvek Maxima Demina se soustředí na Čyževského filozofické dílo, konkrétně na jeho pojetí dějin ukrajinské filozofie.

Retrospektiva tentokrát obsahuje nově nalezený rukopis přednášky Romana Jakobsona z roku 1934 *Česká středověká poezie*. Jakkoli se text překrývá s některými dalšími autorovými pracemi z daného období, jde o pozoruhodný dokument. Úvodní komentář k edici napsala Martina Mecco, která se také společně s Marií Škarpovou podílela na ediční přípravě textu.

V **Kritických rozhledech** nejprve přinášíme zdravice k významnému životnímu jubileu římské bohemistiky Annalisy Cosentino. Následuje recenze knihy Zuzany Foniokové *Od autobiografie k autofikci. Narativní strategie vyprávění o vlastním životě* z pera Jana Musila a podrobné zhodnocení publikace Petra Blažka a Miroslava Vodrážky *Zbyněk Fišer / Egon Bondy a Státní bezpečnost* od Martina Machovce.

Překladová rubrika zahrnuje dva celky: laudatia a ukázky z prací obou loňských nositelek Ceny Otokara Fischera, Lenky Kerdové a Leny Dorn (její text přeložil Lukáš Motyčka), a poté kapitolu *Fresky na poušti* z knihy *Nové pohledy na minulosti a budoucnosti islámu* historika a religionisty Shahzada Bashira v překladu a s úvodem Josefa Řídkého.

Red.

The first issue of *Slovo a smysl* in 2025 presents, first of all, texts on prominent figures of the Ukrainian and Russian scholarly emigration to Czechoslovakia in the interwar period: the Studies and sketches section is entirely dedicated to Dmytro Čyževs'kyj, and in the Retrospective section we present a newly discovered Czech manuscript by Roman Jakobson. In addition to this, we discuss, for example, the life anniversary of Annalisa Cosentino and last year's Otokar Fischer Prize.

In the **Studies and Sketches** section, after an introduction by the editor Irina Wutsdorff, you will find six studies on Dmytro Čyževs'kyj, the Ukrainian Slavist and philosopher who lived in exile in Prague from 1924 to 1932. In the first of the studies, Renate Lachmann, a direct collaborator of Čyževs'kyj's, focuses on his commeniological works, especially those devoted to the *Labyrinth*. Next, Josef Vojvodík examines the Baroque revival of the 1930s and Čyževs'kyj's long-standing interest in this era. In Irina Wutsdorff's study, the focus shifts to Čyževs'kyj's Mácha studies, looking in particular at his important contribution in the anthology *Torzo a tajemství Máchova díla* (Torso and the mystery of Mácha's work, 1938) in the context of his relationship with the Prague School. The material focus of Roman Mnich's article is on Čyževs'kyj's correspondence from the Prague period, whose addressee was Ferdinande Homann, a fellow from his philosophical studies and Čyževs'kyj's partner. Patrick Flack shows Čyževs'kyj the philosopher in light of his remarkable, if never in its entirety realized, project on formalism in ethics. Likewise, Maxim Demin's last contribution focuses on Čyževs'kyj's philosophical work, specifically on his conception of the history of Ukrainian philosophy.

This time the **Retrospective** section contains a newly found manuscript of Roman Jakobson's 1934 lecture 'Česká středověká poezie' (Czech medieval poetry). Although the text overlaps with some of the author's other works from the period in question, it is a remarkable document. The introductory commentary to the edition was written by Martina Mecco, who together with Marie Škarpová also participated in the editorial preparation of the text.

In **Critical Views** we first bring you a salute to the significant life anniversary of the Roman Bohemist Annalisa Cosentino. This is followed by a review of Zuzana Fonioková's book *Od autobiografie k autofikci. Narativní strategie vyprávění o vlastním životě* (From autobiography to autofiction: Narrative strategies of narrating one's own

life) by Jan Musil and a detailed review of the publication by Petr Blažek and Miroslav Vodrážka *Zbyněk Fišer / Egon Bondy a Státní bezpečnost* (Zbyněk Fišer / Egon Bondy and the State Security) by Martin Machovec.

The **Translation** section consists of two parts: laudatio and excerpts from the works of both of last year's winners of the Otokar Fischer Prize, Lenka Kerdová and Lena Dorn (her text translated by Lukáš Motyčka), and then the chapter 'Frescoes in the Desert' from the book *A New Vision for Islamic Pasts and Futures* (2022) by historian and religious scholar Shahzad Bashir, translated and introduced by Josef Řídký.

Red.